

25215 - TÈCNiques D'INVESTIGACIÓ II

2n.semestre 2001-2002

Professores: Montserrat Tresera i Vicent Borràs

a) Objectius

Es una assignatura que es planteja com a continuació de la de Tècniques I del primer semestre. Igual que a Tècniques I, l'interès primordial de la matèria és el de dotar als alumnes dels fonaments teòrics i dels instruments tècnics per dur a terme la vessant aplicada del que ha de ser al seu ofici.

A Tècniques I s'ha insistit en la construcció de l'objecte d'estudi i del model d'anàlisi mentre que l'objectiu central de Tècniques II és el d'oferir a l'alumnat la informació i el desenvolupament de les habilitats per **l'aplicació de tècniques qualitatives en la fase de la contrastació empírica de la recerca**. El curs es centrarà especialment en els mètodes i tècniques qualitatives de recull de les informacions: Tècniques d'observació directa, tècniques d'interlocució i tècniques de lectura de textos. També es farà una primera i breu incursió en les tècniques d'anàlisi de les informacions qualitatives, les quals seran posteriorment desenvolupades a Tècniques IV.

El fet de tractar de manera exclusiva, a Tècniques II, les tècniques qualitatives és a efectes solament pedagògics. Cal mantenir la idea que no es pertinent entendre la investigació sociològica en termes de la dicotomia qualitatiu/quantitatiu. Aquesta dicotomia només és pertinent per qualificar les tècniques.

b) Avaluació

*Un treball en grup que serà objecte d'avaluació continuada que suposarà el 40% de la nota final. Aquest treball estarà centrat en l'aplicació de tècniques qualitatives a un projecte de recerca.

*Tallers de classe centrats en la preparació, aplicació i anàlisi d'algunes de les tècniques. (30% de la nota final).

*Un examen final escrit que suposarà el 30% restant de l'avaluació.

c) Temari general

Bloc I: Investigar amb tècniques qualitatives: bases teòriques

Tema 1: Introducció general

1.1. De la construcció de l'objecte d'estudi a la planificació del recull i anàlisi de les informacions. 1.2. Objectius de la recerca, recursos disponibles i concreció de les estratègies de contrastació empírica. 1.3. La selecció de les unitats d'observació: El camp d'anàlisi i la mostra. 1.4. Els mètodes i tècniques de recull d'informació i d'anàlisi: visió panoràmica.

Tema 2. Tècniques qualitatives i tècniques quantitatives: especificitat i diferències

2.1. Característiques i diferències bàsiques entre tècniques qualitatives i tècniques quantitatives. 2.2. Els fonaments teòrics que justifiquen l'ús de les tècniques qualitatives. 2.3. Història de la recerca sociològica i ús de mètodes i tècniques qualitatives. 2.4. Investigar amb tècniques qualitatives: la especificitat d'un disseny qualitatiu en la fase de la contrastació empírica

Bloc II. Tècniques qualitatives de recull de les informacions

Tema 3. Les tècniques d'interlocució: les entrevistes

3.1. L'entrevista com a mètode de recull d'informacions: característiques generals. 3.2. Classificació de les entrevistes: entrevistes obertes i entrevistes tancades. Les entrevistes sociobiogràfiques. Les entrevistes en grup. 3.3. Processos operatius: disseny, registre i control. Condicions de fiabilitat i validesa.

Tema 4. Les tècniques d'observació directa

4.1. Generalitats sobre la tècnica d'observació directa. 4.2. L'observació directa: diversitat de mètodes i formes d'observació. Des de l'observació externa fins a l'observació participant. L'autoobservació. 4.3. Processos operatius: disseny, treball de camp i control. 4.4. Les condicions de fiabilitat i validesa.

Tema 5. Les tècniques d'observació documental: lectura d'informacions existents

5.1. Característiques generals. 5.2. La diversitat de documents per explorar: Des d'un àlbum de fotografies fins a qualsevol document manuscrit, imprès o audiovisual. 5.3. Diverses modalitats d'anàlisi i lectura dels documents. 5.4. Condicions de fiabilitat i validesa.

Bloc 3. Procediments i tècniques d'anàlisi qualitatiu

Tema 6. Procediments i tècniques d'anàlisi qualitatiu

6.1. L'anàlisi del contingut dels materials qualitatius: consideracions generals. 6.2. Elements per una classificació dels diversos mètodes d'anàlisi qualitatiu: des de l'anàlisi de contingut clàssic fins a l'anàlisi del discurs. 6.3. Processos operatius: esquema general. 6.4. Condicions de fiabilitat i validesa.

d) Bibliografia general

- ALONSO, Luis Enrique. La mirada cualitativa en sociología. Madrid: Fundamentos, 1998
- ANDER EGG, E. Técnicas de investigación social. Buenos Aires: Humanitas, 1985
- BARDIN, Laurence. Análisis de contenido. Madrid: Akal, 1986
- BLANCHET, A. i d'altres. Técnicas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Narcea ed., 1989
- BOURDIEU, Pierre, CHAMBOREDON, J. PASSERON, J. El oficio de sociólogo. Madrid siglo XXI, 1989
- BOURDIEU, Pierre i altres. La Misère du Monde. París: Seuiel 1993
- BRUYNE P. i d'altres. Dynamique de la recherche social. París: P.U.F, 1974
- CAPLOW, Th. La investigación sociológica. Barcelona: Laia, 1977
- CARDUS, Salvador. ESTRUCH, Joan. Les enquestes a la joventut de Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1984.
- CEA D'ANCONA, Mª Angeles. Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social. Madrid: Síntesis, 1996.
- CICOUREL, A.V. El Método y la medida en sociología. Madrid: Ed. Nacional, 1982
- DANE, Francis C. Métodes de recerca. Barcelona: Proa, ed. de l'UOC, 1997.
- DELGADO J.M, GUTIERREZ, J. Métodos y técnicas cualitativas de investigación en Ciencias Sociales. Madrid: Síntesis, 1994
- DUVERGER, Maurice. Métodos de las Ciencias Sociales. Barcelona: Ariel, 1996
- GARCIA FERRANDO, M. i d'altres. El análisis de la realidad social. Madrid: Alianza, 1986
- IBAÑEZ, J. El regreso del sujeto. La investigación social de segundo orden. Madrid: Siglo XXI, 1994.
- KONING, René. Tratado de sociología empírica. Madrid : Tecnos, 1973
- KRUEGER, Richard A. El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada. Madrid: Pirámide, 1991
- QUIVY, Raymond, VAN CAMPENHOUDT, Luc. Manual de recerca en ciències socials. Barcelona: Herder, 1997.
- RODRIGUEZ G. GIL, J., GARCIA, E. Metodología de la investigación cualitativa. Archidona: Ajibe, 1996.
- RUIZ OLABUENAGA, J.I., Metodología de la investigación cualitativa. Bilbao: Deusto, 1996
- SCHQARTZ, H. i JACOBS, Jerry. Sociología cualitativa. Mèxic: Trillas, 1984
- TAYLOR, S. J. ; BOGDAN, R. Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Barcelona: Paidós, 1992.
- VALLES, Miguel S. Técnicas cualitativa de investigación social. Madrid: Síntesis, 199